

Spis treści

OD REDAKTORÓW	5
---------------------	---

STANISŁAW URBAŃCZYK – ŻYCIE I DZIEŁO

MARIAN KUČAŁA	
Życie i dorobek naukowy Profesora Stanisława Urbańczyka	9
EWA DEPTUCHOWA	
Publikacje Profesora Stanisława Urbańczyka w zakresie językoznawstwa polonistycznego	15
BOGUSŁAW DUNAŁ	
Prace Profesora Stanisława Urbańczyka w dydaktyce uniwersyteckiej	24
JOANNA OKONIOWA	
Stanisław Urbańczyk (1909–2001) – uczeń i następca Kazimierza Nitscha	29
HANNA POPOWSKA-TABORSKA	
Stanisław Urbańczyk – badacz wiary i kultu dawnych Słowian	36
URSZULA SOKÓLSKA	
Konceptualizacja pojęcia <i>język</i> w pracach Profesora Stanisława Urbańczyka	41
AGNIESZKA BAL	
Wokół zagadnienia języka artystycznego w pracach Profesora Stanisława Urbańczyka	51

INSTYTUT JĘZYKA POLSKIEGO PAN I JEGO 35-LECIE

BARBARA CZOPEK-KOPCIUCH	
Instytut Języka Polskiego PAN i jego dyrektorzy	61

BOGDAN WALCZAK	
Rola Instytutu Języka Polskiego PAN w pracach z zakresu leksykografii historycznej	67
MACIEJ GROCHOWSKI	
„Składnia wyrażen polipredykatywnych” – z perspektywy trzydziestu lat	74
ALEKSANDRA CIEŚLIKOWA	
Onomastyka wczoraj, dziś, jutro	82

ZAGADNIENIA OGÓLNE I METODOLOGICZNE

STANISŁAW GAJDA	
Jak się współcześnie bada polszczyznę?	95
MACIEJ KAWKA	
Dyskurs jako przedmiot badań językoznawczych	102
ANNA MOSZKO	
Planowanie terminologiczne w dobie globalizacji	108
TOMASZ NOWAK	
Jak opisywać czasowniki rozumowania?	120

LEKSYKOGRAFIA

JANUSZ S. BIEŃ	
Dygitalizacja i komputeryzacja słowników na przykładzie „Słownika polszczyzny XVI wieku”	131
MICHAŁ RZEPIELA	
Polska myśl językoznawcza a „Słownik łaciny średniowiecznej w Polsce”	139
PIOTR ŻMIGRODZKI	
Jak powstaje „Wielki słownik języka polskiego”	150
KATARZYNA SOBOLEWSKA	
„Słownik gwar Ostródzkiego, Warmii i Mazur”, czyli cierpienia leksykografa	161
KRYSTYNA KLESZCZOWA	
Dwunasty tom „Słownika staropolskiego”? O wyrazach nie odnotowanych w tekstach staropolskich	168
BOGUSŁAW NOWOWIEJSKI	
Z warsztatu leksykograficznego Krzysztofa Celestyna Mrongowiusza	176
MAGDALENA MAJDAK	
Objaśnienia etymologiczne leksyki słowiańskiej w „Słowniku warszawskim”	184

ELIZAVETA SKARZOVA, Definicje słownikowe wybranych leksykalnych wykładników modalności (<i>można, wolno</i> oraz <i>можно, нельзя</i>) w polskich i rosyjskich słownikach dwudziestowiecznych	192
KRYSZYNA DATA, DOROTA JANECZKO <i>Tedy</i> w opisach leksykograficznych	201

ZAGADNIENIA GRAMATYCZNE I SEMANTYCZNE

ANNA CZELAKOWSKA W stronę kategorii strony. O kształtowaniu się opisu strony jako kategorii gramatycznej w podręcznikach języka polskiego XIX w.	211
EWA ULITZKA Klasa liczebników w wybranych XX-wiecznych gramatykach języka polskiego	221
DOROTA KOPCIŃSKA Schematy zdaniowe a schematy składniowe czasownika	232

HISTORIA JĘZYKA POLSKIEGO

LUDWIKA SZELACHOWSKA-WINIARZOWA Pokłosie opracowania nazw przyrodniczych do suplementu „Słownika staropolskiego”	243
ALEKSANDER ZAJDA Niecico staropolskich terminów prawnych i ich historia w języku polskim	256
ZOFIA WANICOWA <i>Spór o bożyca</i>	270
JOANNA MIELCZAREK Rozwój rzeczowników abstrakcyjnych w języku czeskim (na materiale pochodzącym z szesnastowiecznego tekstu moralistycznego „Řeči a naučení z hlubokých mudrců”) i polskim	274
MACIEJ MAĆZYŃSKI Słowotwórstwo rzeczowników w rękopiśmiennej kronice klasztornej z XVII wieku	280
OLIWIA BARTYZEL O słownictwie dotyczącym religii i duchowieństwa w XVIII wieku	288
JÓZEFA KOBYLIŃSKA O języku „Ksiąg gromadzkich wsi Kasina Wielka” (XVI–XVIII w.). Fleksja rzeczowników	294

- EWA HORYŃ
Osobliwości leksykalne w „Księgach sądowych (gromadzkich) ziemi brzeskiej”
(XVI–XVIII w.) 305

ONOMASTYKA

- MARIA MALEC
Skąd popularność imienia Urban w dawnej Polsce? 319
- WIESŁAW WITKOWSKI
Nazwiska wschodniosłowiańskiego pochodzenia współczesnych krakowian
(wybrane formacje sufiksalne) 325
- ZOFIA I KAROL ZIERHOFFEROWIE
Nazwy geograficzne w listach Fryderyka Chopina 334
- TERESA ZOFIA ORŁOŚ
Nazwy praskich placów 339

DIALEKTOLOGIA

- ANNA TYRPA, MACIEJ RAK
Onomazjologiczne ujęcie frazematyki gwarowej 351
- AGNIESZKA WELPA
Użyteczność i wykorzystanie zbiorów pieśni ludowych w leksykografii gwarowej ... 359
- JANUSZ SIATKOWSKI
Zanikanie elementów wschodniosłowiańskich w polskich dialektach peryferyjnych 367
- ANNA MISZTA
Status mowy śląskiej w latach 1990–2008 z perspektywy socjolingwistycznej 374
- ANNA PIECHNIK-DĘBIEC
Gwarowa leksyka ekspresywna najstarszego pokolenia mieszkańców wsi 380
- AGATA KWAŚNICKA-JANOWICZ
O słownictwie gwar południowo-wschodniej Małopolski (*durkać* ‘stukać gwałtownie do drzwi’) 386
- EMIL POPŁAWSKI
Polska gwarowa frazeologia somatyczna pochodzenia biblijnego (jednostki z komponentami: *ręka; lewica, prawica; noga (nóżka); palec*) 393

VARIA

KRZYSZTOF SZAFRAN

Czy tagowanie tekstu jest trudne? 407

MONIKA BIESAGA

Oddając charakter słów... Metody badań leksyki apelatywnej we współczesnym
językoznawstwie 419

